

Rita

Premiere 7. Mai 1860, Opéra-Comique i Paris

Komponist: Geatano Donizetti

Libretto: Gustave Vaes

Oversettelse: Cecilie C. Ødegården, Øystein Skre og Trond Bjerkholt

Dialoger: Kristen Grødem

Regi: Kristen Grødem

Roller:

Rita - vertinne (Cecilie C. Ødegården)

Beppe - hennes ektemann (Trond Bjerkholt)

Gasparo - hennes tidligere ektemann (Øystein Skre)

Bortolo – italiensk kelner (snakkerolle, pianist Andrea Secchi)

1. Introduksjon og arie

Vi befinner oss i Ritas Verthus. Rita nyter livet og hennes rene og ryddige vertshus.

Gjennom arien forteller hun hvor enkelt hun beordrer sin ektemann til husarbeid og hvor viktig det er å finne en dum mann.

Etter arien får vi høre om hvordan Rita møtte Beppe, og hva som skjedde med hennes forrige ektemann som slo henne.

2. Duett

Beppe blir veldig nervøs da han får øye på Rita. Han har nemlig knust en grønn kopp av porselen som Rita har arvet. Han gruer seg forferdelig til å fortelle dette.

Rita er rasende og går inn. Beppe har det vondt og er opprørt. En fremmed mann, Gasparo, kommer til vertshuset, han får øye på Beppes røde kinn og undrer på hva som har skjedd.

Beppe forteller hvordan hans kone behandler ham, og Gasparo sier at dette må Beppe få en slutt på. "Det er mannen som er mannen i huset".

3. Arie

Gasparo forklarer sin oppskrift på vellykket ekteskap.

Metoden går ut på å slå din kone og at dette må stå i forhold til kys og kjærlighet.

Beppe er begeistret og beundrer Gasparo. Gasparo forteller om hans nye kjæreste i Canada og at han nå er på jakt etter dødsattesten til sin forrige kone for å kunne gifte seg med sin nye flamme.

Rita kommer ut og beordrer Beppe til videre husarbeid. Hun får øye på Gasparo og de begge gjenkjenner hverandre straks. Rita klarer å komme seg inn i huset igjen, og Gasparo skjønner at han må komme seg vekk fra vertshuset så fort som mulig.

Samtidig ser Beppe hva som skjer, han får en mistanke og finner frem passet til Gasparo som viser at han er konas avdøde ektemann. Beppe klarer å få stoppet Gasparo, og han får en idé på hvordan de kan bli enige om hvem som skal bli igjen hos Rita.

4. Duett

Beppe og Gasparo blir enige om å spille "Stein, saks og papir" for å kåre en vinner som får Rita.

Ingen vil vinne, og de begge prøver å tape, men er gentlemen nok til å ikke innrømme dette. "Å vinne er å tape, å tape er å vinne".

Herrerne blir uenige om poengfordelingen og ser seg nødt til å trekke strå. Gasparo får det lengste strået og blir stående som vinner av Rita

5. Arie

Beppe er strålende fornøyd, nå kan han rote og knuse før han pakker sine saker og er fri og frank!

Rita kommer inn og er svært irritert over bråket hun hører. Hun finner Gasparo gjemt bak en busk og blir sjokkert og rasende. Gasparo prøver å flørte med Rita for å få tak i vigselsattesten.

6. Duett

Gasparo er desperat! Rita sier hun er ferdig med ham og ønsker at han drar avgårde. Tilslutt later hun som hun ikke kjenner ham.

Beppe kommer inn, og har pakket sine saker. Han overlever forkleet, og sier at han har avslørt Gasparo, men Rita prøver å overbevise Beppe at mannen er en falsk Gasparo.

Gasparo lurer Beppe til å til å snakke stykt om Gasparo høyt, ja til å med oppføre han til kamp. Plutselig er visst armen til Gasparo lam, og han kan dermed ikke slåss mot Beppe.

7. Tersett

Rita ser nå at Gasparo er en bedre mann for henne – fordi "armen kan ikke slå, men bare klå". Beppe poengterer at Gasparo har tapt og at han må bli hos Rita. Men Gasparo har en annen plan, han lurer Rita til å gi ham vigselsattesten, og deretter beordrer ham Beppe til å bli hos Rita. Beppe og Rita blir rasende når armen viser seg ikke å være lam. Det utvikler seg til slåsskamp.

Rita blir så imponert over Beppe, og de to finner hverandre igjen.

8. Finale

Gasparo og Beppe har en god tone og de går igjennom metoden for å ha en god balanse i et ekteskap. Rita ønsker at Gasparo reiser vekk så fort som mulig, for hun vil kose seg med Beppe snarest mulig.

Rita

Getano Donizetti

opera på norsk